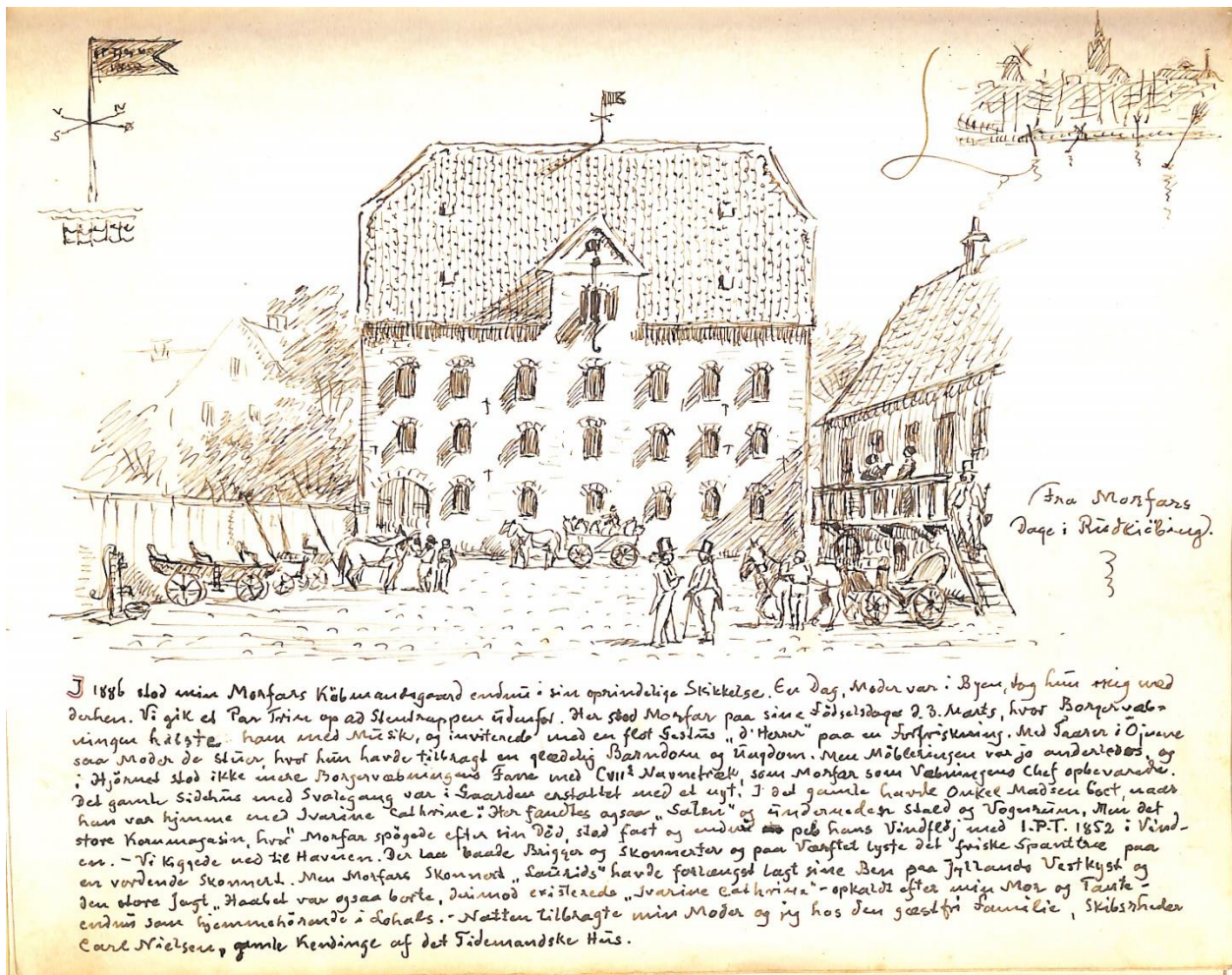

Kornhandelstidens pakhuse

Årene mellem 1840 og 1864 er kendt som "kornhandelstiden". Landbruget havde overvundet den store krise efter Statsbankerotten 1830, og der var rivende afsætning på korn og levende kvæg til vore nabolande. Det sluttede i 1860'erne efter først et stort krak i Hamborg 1857 og derefter restriktioner på import af korn og levende dyr i England og Tyskland, som tvang de danske bønder til at lade produkterne forædle i form af smør og bacon. Det skabte andelsbevægelsen.

Kornhandelstiden kom ikke mindst havnebyerne i provinsen til gode. Overalt blev der bygget store pakhuse i 2-4 etager, dels i købmandsgårdene, dels ved havnene. I Svendborg har vi Baagøe & Ribers flotte kompleks ved havnen, og ved Havnegade i Faaborg ligger et andet stort pakhus fra den tid. I Rudkøbing blev der bygget flere store pakhuse, og tre af dem er bevaret indtil nu. Det ældste er det store pakhus ved "Strandgaarden" ud mod havnen, opført 1844 af købmand Jens Pilegaard Bay og i dag ombygget til boliger med god sans for den oprindelige arkitektur. Nord for Strandgarden ligger det såkaldte "Nissemagasin", som blev bygget samme år som selvstændigt magasin af skipper Hans Nissen (deraf navnet) i Brogade 23, men senere en del af Strandgaarden og i dag også indrettet med boliger. Også Tranekær gods havde i små hundrede år fra 1831 til 1914 sin egen magasingård i den gamle købmandsgård Nørregade 26, som i 1950'erne blev revet ned og erstattet af Telefonhuset, som nu bl.a. er ungecenter for kommunen.

Endelig er der det store tidligere kornpakhus, som i dag er baghus til Østergade 19, "Eltrijs" gård. Den treetagers bygning blev opført 1852 af kornhandler J. P. Tidemand, som levede herskabeligt under de gode tider. Bl.a. fik han borgervæbningen til at marchere til hans gård, når han havde fødselsdag, hvor de blev beskænket med punch – og en gang bød han til offentlig havefest med kulørte lamper og et tysk musikkorps. Men da tiderne skiftede, gik han fallit i 1861 og endte som en fattig, enlig mand.

Pakhuset blev i mange år brugt af "Eltrik" som udstilling af hårde hvidevarer, men i dag står det tomt, og trods mange forslag om ny funktion: Udvidelse af museet, Ørsted-center, "Kunstnernes Hus" osv. går det en uvis fremtid i møde. Det er synd, for noget af det, der specifikt for Rudkøbing, er netop, at gårdene med gårdspladser, sidehuse, baghuse og haver er bevaret langs byens hovedstrøg – hvor husrækkerne langs mange hovedgader i provinsen er "hulryggede elverpiger" med P-pladser lige bag forhusene.

